

A családi legendáriumban a feleség örzi a diákjaitól kapott, jövőbe látó rajzot. Ketten mennek biciklin, könyvekkel megpakolva, három gyerekkel, és mind a három fülig könyvbe bújik. Amikor az ötéves érettségi találkozóját tartotta az az osztály, akkor mondta, a jóslat bevált, bár a három gyerek még nem olvas útközben.

Az Árpás család

Sakkparti a padlón. (Fotó: Hárs László)

Családi hajszaösvényesség

Kiskőrösről indult a bölcsészkarra, néminemű borászati előképzés után, és itt találkozott Varga Magdolnával, aki viszont Pusztaszerről való. Történelmi kiránduláson érkezett el az a történelmi pillanat, amelynek történelmi szerelem lett a vége.

Szokott ez így lenni. Három gyerekek, ne feledjétek. A borászokdás, persze, teljesen átalakult a klasszikusok hatása alatt.

Három gyerek! Csodálkozva mondja az is, aki ötgerekes családban nőtt föl, sokkal mostohább körülmények között. Mostanában a kettő is soknak számít, a korábban agyonszapult ormánsági egyke lett a mérce, sajnos. Vagy az egy se.

Mintha a központi akarat is ezt szeretné.

Tanári fizetésből élnek, és némiképpen gyarapodtak is. Alბérletből először a Lomnici utcába költöztek, saját lakásba már, iszonyatos pénzért, de kicsi lett igen hamar. Belevágtak, még nagyobbak vettek, részletfizetésre. Amikor szorultságában kedvező ajánlatot tett az állam, mondván, ha a tartozás felét fizetik, a másik felét elengedi, a határidő utolsó napján tudták befizetni a maradékot.

Most megint azon rágódnak, kezd kicsi lenni a ház. Mert rajzon ugyan jól mutatnak az alig lukak, de egy gyereknek is kicsi darabja. Ősszel már iskolába megy András, aztán követi Ágnes, ketten egy szobába be se férnek. És ha a

Amikor Árpás Károlyról írtam, akkor még az építőipari szakközépiskolában tanított, és ha jól emlékszem, még egy gyermekük sem volt. Most már itt a három, tündérszép és okosak, és ő a Deák Gimnázium tanára.

kicsi Annamária is csatlakozik majd?

Ágnesnek most beteg a mandulája, de nem látszik a kedvén. Amikor mondom neki, biztosan ki kell majd venni, örömben ugrál. Mert akkor fagyaltot kap majd!

Jó lenne, ha kórházi emlék helyett is a fagyalté maradna. Magda hetedik éve gyese van, de „szervezetileg” a Tömörkény gimnázium tanára. Minden másodperce beosztva. A katedrára visszatérnie nem lesz egyszerű, az biztos. Még egy éve van hátra.

Károly azt mondja, hosszú ideje pihenőben van a család csörgő órája. Hajnali négy és öt között ébrednek a gyerekek, így is éppen-éppen odaérnek úgy az óvodába, hogy ő se késik el az iskolából. Hálás az órárend összeállítójának, az első óráját mindennap szabadon hagyták.

■ **A dolgozatok?**

– Számítsd ki! Négy osztályban tanítok, százhuszonnyolc gyerek átlag huszonnyolc-harminc írásbeli munkáját kell javítanom, és osztályoznom.

■ **Szorok. Háromezer nyolcszázhetven, évenként.**

– Haza, ha csak lehet, egyet se hozok. Itthon más föladatok várnak.

■ **Voltunk mi együtt egy**

Jókai-vetélkedőn a televízióban. Úgy tudtam, te utána fölsaptál Jókai-kutatónak a kritikai kiadás előkészítésében.

– Nagy kalandnak ígérkezett, de hamar vissza kellett adnom. Szegedről, tanárkodás mellett, nem lehet Pesten kutatni.

■ **Saját irodalmi ambícióid is voltak.**

– Maradtak is. Két kis „kéziratos” verseskötvetem mellett legutóbb regényem is jelent meg, Hajtóvadászat a címe.

■ **Hallottam azt is, biciklin járva is olvasol.**

– Régen volt már, de akkor még bicikliúton mehettem.

■ **Azóta ti se költöztetek, és az út is megvan.**

– De azóta kiderült, ellopták az útból a cementet. Akkor a gödrök lettek rajta, kénytelen vagyok megint a kocsiján járni. Könyv nélkül is életveszélyes.

■ **Mégis, hogyan lehet biciklin olvasni?**

– Csak szépirodalmat, ahhoz nem kell nagy figyelem.

A feleség szól közbe:

– Félelmetes a memóriája. Lapozva olvas, és két év múlva is pontosan emlékszik rá.

– Van, aki kertészkedve pihen, én olvasva fújom ki a fáradtság gőzeit. Mostanában

már csak akkor olvasok útközben, ha rossz az idő, és busszal járunk. Az Emberi színjátékot így olvastam el.

■ **És a tevőleges irodalom?**

– Arra való az éjszaka.

■ **Hangos az írógép!**

– Már csendes. Kaptam a Deák-alapítványtól egy számítógépet, éjszaka szolgál leginkább. Nyaranként tankönyvpótló jegyzeteket írok rajta, és az összes tanítási segédanyag azon készül. De lehet azon verset is írni.

Andris hetenként kétszer sakkiskolába jár, viszi-hozza az apja. Amikor hazajön, mint például most is, négyéves hűgával sakkozik. Szünetekben pedig házi föladatként sakk-föladványokat old meg háromszázával, az apjával. Tapintatos, enged, ha Ágnes indulatoskodik egy kicsit. Annyi romantika azért szorult bele apai örökségként, hogy vívóiskolába is szeretne járni. Járhatna is, ha nem a város másik felében lenne. És a lányok? A balett izgatja őket, meg a tánc.

Sajnálkozik az anya, egyre kevesebb ideje marad a gyerekekre. Nagy baj azért nincsen, amit Andrisba beleolthatott, az szépen eljut a többibe is. Dolgozik a családi szellemi hajszaösvényesség, csak igazgatni kell az útját.

A legkisebbet még csak az apja tudja elaltatni. A másik kettő már maga nyomkodja a magnót, ha apa meséjét szeretné hallani. Az is a hajszaösvényesség szolgálja. Még a feleség boldog Népköz-társasági ösztöndíjából lett, valamikor régen, de már Sanyo.

Horváth Dezső

Műhelytitkok

Fegyelmezett szenvedélyesség

Altorjay Tamás hatgyermekes családapa. Végzettsége szerint építészmérnök. Fotójával azonban nem csak a Vedres István Építőipari Szakközépiskola tablóján találkozhatunk, hanem a Szegedi Nemzeti Színház előcsarnokában is. A magyarázat egyszerű: egyúttal a szegedi operatársulat kütünő basszistája is.

■ **Hogyan lesz egy mérnökből operaénekes?**

– A budapesti Műszaki Egyetem építészmérnöki karán szereztem diplomát, eleinte tervezőként dolgoztam. Kilenc évvel ezelőtt azzal a hátsó gondolattal kezdtem tanítani, hogy így több időm jut majd az énektanulmányaimra. Szüleimnek hála, zongorázni tanultam, amit középiskolás koromban ugyan abbahagytam, de jött a katonaság és az egyetem, és úgy éreztem, hiányzik valami az életemből. Nagyon érdekelt a szimfonikus zene, ezért rengeteget jártam hangversenyre. Az éneklésre már 18 éves koromban is gondoltam, de akkor még nem mertem ezt a bizonytalan pályát választani. Érett korban, ötödéves egyetemistaként kopogtattam be a II. kerületi zeneiskolába, ahol Billerné Stibló Anna volt az első tanítómesterem. A szegedi konzervatóriumban 1983-ban Berdál Valériánál kezdtem tanulni. 1994-ben esti tagozat indult a zeneművészeti főiskolán, ahová az önkormányzattól kaptam ösztöndíj segítségével iratkozhattam be. Jelenleg is Berdál Valériánál tanulok, még konzis koromban sok hasznos szakmai tanácsot kaptam Sinkó Györgytől is. A színházban ismerkedtem meg Adorján Ilonával, akihez alkalmanként Budapestre is feljárom. Az énektanulást sohasem szabad abbahagyni, szeretnék mindegyik zenei korszakban otthonosan mozogni.

■ **Hogyan lehet a tanulást, a tanítást és a színházi munkát összehangolni?**

– Pál Tamás ajánlatára 1989-ben Gregor József vett fel a Szegedi Nemzeti Színházhoz, amiért nagy hálával gondolok rájuk. Akkor még főállásban tanítottam, és mellékállásban dolgoztam a színháznál. Ez a második évad, amikor ez a helyzet megfordult, és az iskolában már csak óraadó vagyok. A főiskolai óráim szombatokonként vannak, így könnyű egyeztetnem.

■ **Hogyan fogadták tanítványai a színházi szerepléséd?**

– Sok diákomnak van bérlete, többen jelezték, hogy láttak a színházban. Ebben az évadban már az is előfordult, hogy én szereztem az érdeklődőknél jegyet. Azt hiszem, nem vétkes dolog ezt a lehetőséget a közönség „újrateljesítésére” felhasználni. A színházi szereplés és a tanítás

Az építészből lett basszus: Altorjay Tamás. (Fotó: Somogyi Károlyné)

egyébként sem teljesen idegen egymástól, hiszen a katedrán is pódiumon áll az ember. Az építészet továbbra is nagyon szeretem, de ma már az éneklés közelebb áll hozzám. 1989 őszén az Aidában, Ramphis szerepében debütáltam, az első bemutatóm a Rigoletto Montenerója volt. Talán a kései pályakezdés miatt, szinte mindegyik szerep a felfedezés örömeivel hat rám, mindegyiket szívesen énekeltem. Az Anyegin Greminjét éppúgy, mint legutóbb a Szerelmi bájjal Dulcamaráját. Szerencsére nem érzem, hogy valamilyen szerepkörbe beskatulyáztak volna, változatos feladatokat kapok. Gyakran hívnak hangversenyekre is, aminek nagyon örülök, mert oratóriumokat és dalokat is boldogan énekelek.

■ **Jelenleg milyen szerepekre készülsz?**

– Csütörtökön délután Purcell Dido és Aeneas című operáját adjuk elő a Deák gimnáziumban a Király-König Péter Zeneiskola tanárai és növendékei közreműködésével. Ennek az operának a fegyelmezett szenvedélyességét szeretem. A színházban készülünk a tavaly bemutatott két egyfelvonásos, az Oedipus rex és a La Lupa felújítására. Nyáron a városházán Pál Tamás vezényletével előadjuk Rossini Kis miséjét, amelyben szólót énekelek. A következő évadban új feladatom lesz a Turandot Timurja, és valószínűleg a végzet hatalmában is énekelek.

■ **Milyen érzés ugyanazt a szerepet egy világsztárral felváltva énekelni?**

– Gregor József igazgatóm is volt, ő adott először lehetőséget a bemutatkozásra. Azóta is mindig érzem a jószándékát, támogatását. Természetesen nem kis lelki teherrel volt Dulcamarát felváltva énekelni vele. Nagyon figyeltem rá, sokat tanultam tőle, ugyanakkor igyekeztem a saját egyéniségemből kiindulva a testhezállós karaktert megtalálni.

Hollósi Zsolt

A tabló

Emlékszem, úgy 6-7 évvel ezelőtt, amikor gimnáziumba jártam, életem nagy részét nem csak a tanulás töltötte ki, de az iskolában mindig a legjobbra törekedtünk, s voltak jól és rosszul sikerült dolgunk is. A negyedik év vége felé a Kársz utcán, az egyik kirakattól már áprilisban visszamosolyogtam magamra a tablónkról. A gimiben eltöltött évek után büszkén húztam ki magam kirakatunk előtt: érettségizni fogok. A feszült, idegőrlő napok után, érettségiztettem még egyszer elmentem a Kársz utcára, hogy kapjak egy mosolyt, a tablónkról, tőlem.

Idén az öcsémrel és osztálytársaival ez nem történhetett meg. A tabló nem készült el, bár az egyik szülő vállalta az elkészítését. Rá-kérdtünk, egyszer majd elkészült a tabló, de kitéve nem lesz. Megrökönyödve rá kellett

(Újság)író-olvasó találkozó

jönnöm, hogy – ez a másnak talán kevésbé fontos dolog – hiányként örökre ottmarad emlékezetünkben. Igaz, a tablójukhoz szükséges fotók elkészültek, de mégiscsak más az, amikor a kirakat mögül vi-gyorog rány kisfiús mosolyával, pelyhedző bajszával a kisöcsém. Na meg a csajok sem kuncoghatnak a „csonkásokon”, bírálva-álmélkodva a tablójuk előtt – hiszen nincsen. Végezetül annyit, szégyellje magát az, aki miatt ez így alakult, illetve sehogy sem alakult.

K. Á.

Kedves Káá!

Az már igaz, hogy egy egész osztállyal, benne az

illető saját gyermekével így kitolni nem illik. És az is biztos, hogy egy élménnyel kevesebbet, de talán egyfel többet is kaptak ezek a fiatalok. Ugyanis tovább emlékeznek azokra az évfolyamokra, osztályokra, akik valami miatt kilógtak a sorból. Amikor ön érettségizett, akkortájt történt az, hogy matkából kiszivárogtak a tételek, s mindenki az évvégi jegyét kapta. Másoknak pedig késik a tablójuk. De abban bizonyára egyetértünk, hogy az a tabló sokkal többet jelent majd az 5., a 10., a 15. stb. érettségi találkozókn.

AeL

A Szent István csatahajó emléke

A Délmagyarország május 15-i számában jelent meg egy közlemény a Szent István csatahajóról. Nagyon szépen köszönöm a közleményt. Az alábbiakban közlöm, hogy miért. Nagypám ennek a hajónak volt a mérnök-tiszje. Nekem még kisgyermek koromban sokat beszélt e sajnos igen rövid életű hadihajóról. Néhány éve a Délmagyarország hírül adta, hogy a hajót megtalálták: ez volt az első pontos közlemény. A Hadihajók című könyv egy

hajtó közlő támadóként, pedig – ahogy önök írták – két olasz gyorsnaszád süllyesztette el. Az elsüllyesztés nem egy, hanem két rátában történt. Az első találatkor a hajó kisebb sérülést szenvedett és nagyapám, Weöres Aladár Alfréd korvetkapitány parancsára a lankás partra orrészét fel-futtatta a partra és kijavították a hibát és újra harcra kész lett a hajó. Ezért később kitüntette a császár Signum Laudis-szal és korvetkapitánnyá léptette elő. Kevés életem maradt nagyapámról. Gyermekkoromban a volt zubbonyából csináltattak nekem télikabátot, s kaptam tőle ajándékba egy könyvet, amit a Hadtörténeti Múzeumnak ajándékoztam.

Tisztelettel:

W. R.

nyugalmozott vegyésztechnikus

Tisztelt Uram!

Ritka élmény lehet egy ilyen ember rokonának lenni. Nem is gondolnánk a lapkészítés mindennapjai során, hogy miféle érzelmi szálak húzódnak meg egy már valóban történelminek számító emlék mögött. Annál is inkább, mert leveléből megtudtuk azt is, hogy nagyapja gépgyárat alapított, malomhenger rovátkológépet gyártott, sőt, mobil aszfaltfőzőgépet is készített. (Ezekre a dolgokra természetesen nem veti árnyékát az sem, hogy nekem például fogalmam sincs, mik ezek a szerkezetek.)

Magunk nevében annyit ígérhetünk, hogy továbbra is ügyelünk a Szent István csatahajóval kapcsolatos közlésekre, hiszen immár szegedi vonatkozása is van a hajónak.

Üdvözlettel:

Arató László